

Звіт про громадське обговорення проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України

«Про затвердження національного плану заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення

Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення

Проєктом розпорядження Кабінету Міністрів України (далі – проєкт акта) передбачається затвердити **Національний план заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року**.

Проєкт акта розроблено на виконання завдання щодо «Запровадження державної політики відкритої науки», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2021 р. № 149 «Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»».

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт акта було розміщено 11 березня 2022 р. на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <http://surl.li/bnpdq>

Зауваження та пропозиції до проєкту акта приймалися до 28 березня 2022 р. на електронну адресу: mozolevych@mon.gov.ua.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні

Протягом встановленого для обговорення з громадськістю терміну участь в обговоренні взяли Євген Матвіїшин, команда проєкту ОРТІМА (Національний університет «Львівська Політехніка»), Інститут вищої освіти НАПН України.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення проєкту акта

Під час громадського обговорення надійшли такі пропозиції від двох організацій, надіслані 3 електронними листами.

4.1 Пропозиції Євгена Матвіїшина (Національний університет «Львівська Політехніка»):

1) Потрібно однозначно називати згаданих у документі фахівців.

У проєкті використовуються три версії, зокрема у графі «Найменування заходу» у пунктах:

1.5. – «фахівця з питань впровадження принципів відкритої науки та принципів належного управління науковими даними (принципи FAIR)»;

6.3 та 6.4. – «фахівців з питань управління даними»;

6.6. – «фахівців з управління науковими даними».

Пропозиція: у графі «Найменування заходу» в кінці п.1.5 додати «... (далі – фахівця з управління науковими даними)» і відповідно замінити у пп.6.3, 6.4 на «фахівців з управління науковими даними».

2) Потрібно виправити у графі «Індикатор виконання» у пунктах 4.2 і 6.4. замість «компанії» писати «кампанії».

4.2 Пропозиції Інституту вищої освіти НАПН України (виділено курсивом)

Найменування завдання	Найменування заходу	Індикатор виконання	Строк виконання	Відповідальні виконавці
3. Створення умов для здійснення ефективної роботи науково-технічної інформацією та об'єктами дослідницької інфраструктури, що знаходяться у відкритому доступі	8) Розроблення та законодавче унормування забезпечення балансу відкритості із захистом наукової інформації, комерціалізацією та правами інтелектуальної власності (IPR), конфіденційності та безпеки, а також питаннями управління та збереження даних	Внесення проектів законодавчих актів для забезпечення балансу відкритості із захистом наукової інформації, комерціалізацією та правами інтелектуальної власності (IPR), конфіденційності та безпеки	2023	МОН, НАН України, Міністерство економіки України
	9) Удосконалення інструментів та послуг для перекладу наукових текстів, з метою сприяння міжнародному поширенню наукових праць, опублікованих в оригіналі українською мовою, та полегшення доступу до наукових праць, виданих іноземними мовами, для україномовної громадськості	Удосконалено інструментарій для перекладу наукових текстів, опублікованих в оригіналі українською мовою	2025	МОН, НАН України, Міністерство цифрової трансформації України
4. Популяризація науки, поширення наукових знань та залучення громадян до участі в науковій та науково-технічній діяльності	1) Створення громадської електронно-мережевої науки з урахуванням міжнародного досвіду, зокрема принципів Європейської асоціації громадянської науки (ESCA)	наказ МОН України	2024	МОН, інші ЦОБВ, НАН України (за згодою)
5. Удосконалення системи оцінювання якості наукової та науково-технічної діяльності	1) удосконалення критеріїв проведення державної атестації закладів вищої освіти та наукових установ, атестації наукових і науково-педагогічних кадрів, присвоєння вчених звань тощо, зокрема щодо зменшення впливу	внесено зміни до порядку проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності та порядку проведення державної атестації наукових	2023	МОН

	<p>використання наукометричних показників, пріоритетизації якісних показників оцінювання наукової діяльності та врахування ширшого спектру наукових результатів</p> <p>2. Удосконалення способів визнання та винагородження дослідників</p>	<p>установ, порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), вимог щодо опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, порядку формування Переліку наукових фахових видань України тощо</p> <p>Розроблено методичку оцінки ефективності досліджень і дослідників на основі впровадження принципів San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)</p>	2023	МОН, НАПН України
6. Підвищення рівня обізнаності та формування компетентності з відкритої науки	7) Заохочення розроблення та ухвалення політик відкритої науки науковими установами, університетами та організаціями, що фінансують дослідження	Сприяння прийняттю політики відкритого доступу для дослідницьких організацій та політики відкритої науки для організацій, що фінансують дослідження	2023	МОН, Міністерство фінансів України, НАН України, НАПН України
7. Розроблення та схвалення Концепції розвитку Відкритої науки в Україні до 2030 року (далі Концепція)	1) визначення основних етапів реалізації Концепції. 2) Розвиток інфраструктури відкритої науки:	визначено основні етапи реалізації Концепції; утворено Комітет відкритої науки, який об'єднує МОН, НАН України, університети, науково-дослідні організації та наукову спільноту;	2023	МОН, НАН України, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України

	<p>- утворення Комітету відкритої науки, який об'єднує МОН, НАН України, університети, науково-дослідні організації та наукову спільноту;</p> <p>- створення національного фонду відкритої науки для підтримки дослідників у розробці, тестуванні та впровадженні інноваційних способів провадження відкритих, доступних, прозорих та повторно використаних досліджень та ін.</p>	створено національний фонд відкритої науки для підтримки дослідників		
8. Підвищення ролі та посилення видимості впливу науки на інноваційну систему та суспільний розвиток	<p>1) Удосконалення нормативно-правового забезпечення у питаннях захисту права інтелектуальної власності (IPR), ліцензійних угод, сумісності та повторного використання даних та ін.</p> <p>2) Визначення індикаторів, які доповнюють звичайні показники якості та впливу досліджень, для вимірювання впливу відкритої науки на інноваційну систему та суспільство в цілому</p> <p>3) Поширення та просування наукових результатів та науково-технічної інформації, отриманої в ході здійснення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, за межами академічних кіл</p> <p>4) Розвиток системи наукової громадянської освіти для підвищення наукової грамотності посадових осіб, осіб які приймають рішення</p>	<p>Удосконалено законодавче забезпечення захисту права інтелектуальної власності (IPR), ліцензійних угод, сумісності та повторного використання даних та ін.</p> <p>Визначено індикатори впливу досліджень для вимірювання впливу відкритої науки на інноваційну систему та суспільство в цілому</p> <p>Здійснено заходи для поширення та просування наукових результатів та науково-технічної інформації за межами академічних кіл</p> <p>Підвищено наукову грамотність посадових осіб, які ухвалюють рішення щодо фінансування науки, громадян, представників приватного сектору та ін.</p>	2022-2030	<p>МОН, НАН України (за згодою), Міністерство оборони України, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України, Міністерство закордонних справ України.</p>

	щодо фінансування науки, громадян, представників приватного сектору та ін.			
9. Підтримка відкритої науки в цілях забезпечення заходів з протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України	1) Розроблення та ухвалення програми відкритої науки щодо наукового забезпечення плану заходів з протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України; 2) Створення Центру відкритої науки щодо протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України; 3) Створення фонду (за міжнародної підтримки) відкритої науки для реалізації програм та проєктів наукового забезпечення плану заходів з протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України	затверджено програму відкритої науки щодо наукового забезпечення плану заходів з протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України; створено Центр відкритої науки для протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України; створено фонд (за міжнародної підтримки) відкритої науки для реалізації програм та проєктів наукового забезпечення плану заходів з протидії та подолання наслідків війни Росії та Білорусі проти України.	2022–2030	МОН, НАН України, Міністерство оборони України, Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України, Міністерство закордонних справ України.

4.3 Пропозиції від команди проєкту OPTIMA «НУ Львівська Політехніка»

1) Виключити п.1.4 що суперечить концепції відкритої науки.

2) В документі використати термін «стюард даних» як узагальнюючий до терміну «фахівець з питань впровадження принципів відкритої науки та принципів належного управління науковими даними (принципи FAIR)».

3) Найменування заходу пункту 1.6 викласти в такій редакції «Заохочення реєстрації наукових фахових видань (журналів) України у міжнародних базах даних журналів відкритого доступу».

4) Найменування заходу пункту 2.1 викласти в такій редакції: «Нормативно правове врегулювання функціонування центрів колективного користування в Україні».

5) Найменування заходу пункту 2.2 викласти в такій редакції: «Підготовка рекомендацій в рамках інструменту підтримки розвитку українських дослідницьких інфраструктур».

6) Найменування заходу та індикатор виконання пункту 5.2 викласти в такій редакції: «Рекомендації для закладів вищої освіти та наукових установ щодо удосконалення інституційних політик оцінювання наукових та науково-педагогічних кадрів, що базуються на принципах San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)», «Затверджені рекомендації для закладів вищої освіти та наукових установ щодо удосконалення інституційних політик оцінювання наукових та науково-

педагогічних кадрів, що базуються на принципах San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)».

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

Отримані під час громадського обговорення пропозиції Євгена Матвіїшина (Національний університет «Львівська Політехніка»)

- 1) Враховано частково. В проєкті акту буде застосовано термін стюард даних.
- 2) Враховано.

Отримані під час громадського обговорення пропозиції Інституту вищої освіти НАПН України:

щодо заходу 3.8 – не враховано (не коректне формулювання, пропозиція не відноситься до питань відкритого доступу);

щодо заходу 3.9 – не враховано (пропозиція не відноситься до питань відкритого доступу);

щодо заходу 4.1 – не враховано (термін «громадська електронно-мережева наук» не є усталеним);

щодо заходу 5.1 – не враховано (останні актуальні зміни були внесені постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, накази МОН від 13.12.2021 р. № 1359, 14.01.2016 р. № 13);

щодо заходу 5.2 – враховано частково у формулюванні НУ «Львівська Політехніка»: «Рекомендації для закладів вищої освіти та наукових установ щодо удосконалення інституційних політик оцінювання наукових та науково-педагогічних кадрів, що базуються на принципах San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)», «Затверджені рекомендації для закладів вищої освіти та наукових установ щодо удосконалення інституційних політик оцінювання наукових та науково-педагогічних кадрів, що базуються на принципах San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)»;

щодо заходу 6.7 – не враховано (така пропозиція буде дублювати інші пункти Національного плану);

щодо завдання 7 – не враховано (запропонована Концепція повинна була б передувати розробці даного Національного плану, крім цього Планом заходів «Партнерство «Відкритий уряд»» на 2022-2023 рр. розробку такого документу не передбачено);

щодо завдання 8 – не враховано (пропозиція дублює вже наявні заходи Національного плану);

щодо завдання 9 – не враховано (позитивний вплив відкритої науки на залучення української та закордонної наукової спільноти до подолання глобальних викликів (таких як COVID-19, глобальне потепління, військова агресія) не потребує додаткових кроків для обґрунтувань і пояснень. При реалізації цього Національного плану будуть передбачені дії на отримання міжнародної технічної допомоги, в тому числі пов'язаної з подоланням глобальних викликів).

Пропозиції від команди проєкту ОПТІМА «НУ Львівська Політехніка»

1. Не враховано (доступ до міжнародних баз даних розширить можливості українських вчених)

2. Враховано.
3. Враховано.
4. Враховано.
5. Враховано: додано окремий пункт 5.2. Виконавцями пункту визначено МОН, термін – 2023 р.
6. Враховано.

За результатами громадського обговорення прийнято рішення надіслати проєкт акта на погодження до заінтересованих органів.